

TERRA DE GESTES I DE BEUTAT

Joaquim Nadal i Farreras

Girona viu dies de trasbalsament i confusió. Els canvis successius a l'alcaldia, lluny de les dinàmiques electorals i arrapats a la lògica dels despatxos, han situat el nom de Girona a les portades dels diaris, els editorials dels diaris o els signats pels directors, i s'ha compromès el bon nom de la ciutat i de la ciutadania. Ara, sembla que potser tornarà la pau i l'estabilitat. Ja en parlarem en algun article d'aquí uns dies.

No estaria, però, de més que en les llargues hores d'aquests dies, i les seves nits, convulsos els principals actors de la vida ciutadana de representació guardessin un espai per assaborir la lectura, lenta i pausada, d'una novetat editorial, d'un llibre que l'any que ve complirà el seu centenari. De la mà de la professora **Mariàngela Vilallonga**, la Diputació de Girona acaba d'editar, el llibre de **Xavier Monsalvatje** i **Joaquim Pla**: *Terra de gestes i de beutat*. Girona (Girona, Diputació, Col·lecció Josep Pla núm. 37, 2016).

L'editora s'ha abocat a aquesta edició de

forma apassionada i en pondera la seva vàlua: «El volum és una delicadesa diamantina. (...). Cada cosa és al seu lloc i hi ha un lloc per a cada cosa.» (p. 21).

I té raó. El llibre és un compendi i un conjunt equilibrat de disseny, edició, orles, citacions, colofó, i continguts que, junts, conformen una peça singular i única, ben travada i construïda amb materials, propis i aliens, de les emocions, els sentiments, el coneixement i les aspiracions de renovació d'una ciutat adormida, recollits per les energies d'una bona colla de joves que volien transformar la realitat i construir-la d'acord amb el seu ideari i les seves aspiracions, i a sacsejar-ne els fonaments sense trair-ne les essències fins a dibuixar un horitzó futur per a una Girona nova.

S'hi encadenen cinc «llibres sobre els monuments, les glòries, la beutat, Girona en la pintura i Girona en la literatura. I és en la sàvia combinació dels materials propis, treballats amb fina sensibilitat, i els materials d'altri, que es confegeix un compendi de breviar i antologia que traspuja l'elogi de la ciutat mesurat amb paraules justes i amarats d'una ideologia renovadora.

Més d'una vegada havia insistit, en els meus anys de responsabilitats públiques a l'Ajuntament de Girona, que la ciutat havia de fer edicions municipals de dos llibres de capçalera i convertir-los en llibres de text a totes les escoles de Girona. I em referia, és clar, a aquest i a *Girona, Un llibre de records*, de **Josep Pla**. Em balla pel cap, fins i tot, que en algun ple vaig voler anun-

ciar que la ciutat faria una edició facsímil de *Terra de gestes i de beutat*. Finalment no va poder ser i ens arriba, ara, en forma de regal prodigiós. Amb una introducció de Mariàngela Vilallonga, el text de l'edició de 1918, i el de l'edició de 1917, aquest darrer en edició facsímil. Un encert total.

La primera edició d'aquest llibre precís va sortir l'any 1917 i la segona, i darra fins ara, el 1918. Val a dir que entre la primera i la segona edició hi ha, a favor de la primera, una major riquesa tipogràfica, la qual a la segona, potser per un canvi de color, decau una mica. La professora Vilallonga explica en la seva introducció els canvis lèxics, els de contingut escrit i els de les il·lustracions, entre ambdues edicions. Així, en la segona s'hi afegixen alguns capítols, alguns textos (**Gabriel Alomar**) i alguns quadres com a il·lustracions.

Al llarg de tota la introducció plana un tema que potser valdria la pena de comentar. Es tracta de ponderar el discurs renovador, la revisió de la història de la ciutat, la superació de les visions èpiques i mítiques. Vilallonga evoca el punt just quan afirma: «No volien renegar del passat, però no calia mostrar una fidelitat excoient envers aquest passat. Era allà sí, però podia ser capgirat pel discurs nou, fresc, que embastava gestes i beutat, monuments i glòries, pau i bondat. A redós del catolicisme imperant això sí.» (p. 12). El joc entre passat, present i futur és i era molt subtil, i els autors se sentien empesos per una voluntat renovadora, però no pas iconoclasta.

Potser per això em sembla que caldria matisar la contundent afirmació que fa Vilallonga: «Monsalvatje i Pla alliberen la ciutat de la llosa dels setges» (p. 16). D'acord fins a un cert punt, perquè **Prudenci Bertrana** i **Diego Ruiz** ho feien d'una ma-

nera més atabalada i **Carles Rahola** ho feia, i ho va continuar fent, d'una manera més científica.

Hi ha textos en el llibre de Monsalvatje i Pla que avalen del tot la tesi del «revisio-nisme heroic», però també n'hi ha que el matisen, com en l'Elogi: «Gloriosos enderroc de la torre Gironella; casals enrunats d'Alemanys: muralles destruïdes del Calvari; les vostres desferres mudes i ertes, formen com un cercol de sang al cim de la ciutat quietosa: sou un testimoni vivent de la fortitud cent voltes provada de la ciutat, que mai regatejà generosament la sang per a afermar sa personalitat ben catalana: encar entre aquests gloriosos murs enderrocats sembla respirar-s'hi l'alè de les batalles i encar les esberles argilenques de les terres, apar que evoquin visions sagnants de destrucció i de mort. Ruïnes venerables de aquella fortitud: vosaltres sou el record i una constant evocació de la Girona heroica.» (p. 162-163).

I els autors reblen el clau posant de costat la beutat civilitzadora amb la fortitud i l'heroisme: «Que aquests tres sentiments, de fortitud, d'heroisme i de beutat siguen enlairats també sempre en l'avenir, com els teus penons de combat en les glorioses lluites de civilitat i de bellesa.» (p. 163).

És veritat que el llenguatge és bel·licista (combat i lluita), però també ho és que la lluita essencial és a favor de la civilitat i la bellesa. Potser només atenent a la complexitat de tots aquests temes que no admetem cap visió lineal podem posar algun matís a la visió que comentem, i que faria menys contradictòries les trajectòries vitals dels dos autors. Monsalvatje va morir jove (1881-1921) i Joaquim Pla ho va fer ja molt gran (1882-1978), i analitzant la trajectòria de tots dos potser podem trobar el desllorigador de la contradicció.

Cartes

Les cartes que els lectors enviïn a aquesta secció han de ser originals i exclusives i han d'arribar mecanografiades (amb una extensió màxima de 20 línies), signades, amb el número de DNI, adreça i telèfon de l'autor. No es publicaran cartes signades amb pseudònim ni amb inicials.

LES CARTES ES PODEN ENVIAR PER CORREU ELECTRÒNIC, A L'ADREÇA opinio.diaridegirona@epi.es.

Tot allò que no comença prou bé....

LLUÍS TORNER I CALLICÓ. GIRONA.

■ No pretenem burxar en el tema, però hem de convenir que ha passat el que la saviesa popular diu, ja des de ben antic: Allò que té un mal començament, no sol acabar gaire bé. Aquells que, en el seu dia vàrem manifestar la nostra estranyesa, enfront d'una elecció que, no ens enganyem, es veia forçada, avui, no volem pas dir que ens n'alegrem, seria molt injust de cara a l'interessat, simplement és tracta de la manifestació, que les dites o refranys, a la curta o a la llarga, solen tenir raó.

El que sap més greu, a part del mal tràmog que li haurà tocat passar, al seu protagonista, en tenir de prendre la difícil decisió de presentar la seva dimissió, és la trista imatge que ha donat la nostra ciutat, que ha sortit retratada en tots els mitjans d'informació, per un tema un xic problemàtic, alhora que desafortunat.

Bé! Hem de pensar que la decisió del nomenament, així com la voluntat del nomenat, eren bones, tot i reconèixer que, tot plegat, era un xic estrany. És per això que, un

coppassada la sorpresa inicial, vàrem desitjar sortir i encert, a tots els intervinents.

No ha sigut així, però ara, deixant a part els malentesos que han sorgit, amb relació a aquest tema, i que han provocat la delicada situació, esperem que el replantejament, doni els resultats que són d'esperar; que tothom sàpiga posar-se al seu lloc, i que els gironins puguem sentir-nos satisfets del nostre Ajuntament i orgullosos de la nostra ciutat. És el nostre parer.

Passeig de Lloret de Mar

MARC SÁNCHEZ SALA. LLORET.

■ Sóc de Lloret i visc al nucli del barri vell del poble. Com a ciutadà i lloretenc de tota la vida estimo el meu poble i em fa mal veure com últimament està degenerant la imatge del passeig Jacint Verdaguer, una zona ben cèntrica i que sempre m'ha semblat que té un encant especial, amb la seva sorra d'un color característic, les palmeres, les jardineres amb flors boniques... Fins i tot encara s'hi conserva una caseta de les típiques d'abans. De fet, trobo que no li cal

res més, tal com està és perfecte. Sovint pensem a fer grans projectes per millorar les coses i moltes vegades no cal res de tot això, és tan simple com procurar que cadascuna de les terrasses que hi ha compleixin la normativa d'ús de via pública per tal de respectar la imatge del lloc. N'hi ha de molt boniques però n'hi ha d'altres que no respecten res en absolut. Per això, espero que si algun governant de l'Ajuntament de Lloret llegeix aquesta simple carta recapaciti i prengui mesures, ja que estic segur que té al seu abast les eines necessàries, només cal que algú li doni una empenyeta.

Agraïment al premi 3 de Març

TOMÀS AURICH BONMATÍ I FAMILIA.

PREMI 3 DE MARÇ DE SALT ANY 2016.

■ He rebut el premi 3 de març de l'any 2016, atorgat per l'Ajuntament de Salt, molt content, emocionat i amb molta joia. Us vull dir que m'han desbordat les mostres d'afecte i felicitacions i que m'he sentit tan ben acompanyat que no hauria pogut esperar mai una cosa així.

Voldria agrair el tracte rebut per part de tots els membres de l'Ajuntament de Salt amb qui he tractat, que m'han fet enorgullir com a saltenc per la seva gran professionalitat.

Agraeixo a tothom l'interès mostrat, tant per a mi com per a la meva família, i igual que he rebut felicitacions de tants llocs diferents, vull animar a tothom a sortir a les notícies, als diaris, sempre en coses bones i notícies positives.

Tal com va expressar el meu discurs, m'agradaria que la feina de Càritas i de Bancs dels Aliments anés a menys, perquè això voldria dir que al món hi ha menys desigualtats, però com que això és ara mateix una utopia, jo seguiré treballant per la Pau a Salt i la Pau Universal.

Molt agrait a tothom.

Rocambolesc

SERGIO SANTAMARÍA SANTIGOSA.

GIRONA.

■ El projecte Rocambolesc parteix de la voluntat de Jordi Roca de recuperar el tradicional carro de postres del Celler de Can Roca, que havia desaparegut de la sala del

restaurant just quan ell es va fer càrrec de la part dolça del menú. En veure el nou carro per als petits fours que havia dissenyat Andreu Carulla, els germans Roca van imaginar que resultaria divertit recórrer els carrers de Girona oferint aquests dolços de forma ambulat. La idea era estimulante, però es van trobar amb les limitacions de la normativa municipal, de manera que van optar per aparcar el carro en un local cèntric de la ciutat: així va néixer Rocambolesc.

El paràgraf anterior està copiat de la pàgina web del projecte en marxa de Jordi Roca i em sembla bé portat al que ha passat a l'Ajuntament de Girona, a compte de l'embolic monumental amb el seu ja exalcalde. Tot ha estat molt estimulante (ironia), en efecte, però les limitacions polítiques del grup municipal de Convergència han acabat amb les expectatives del fill polític de Puigdemont, obligat a aparcar el seu projecte fora d'un local molt cèntric de la ciutat, l'Ajuntament de Girona, a compte de l'embolic monumental amb el seu ja exalcalde. Tot ha estat molt estimulante (ironia), en efecte, però les limitacions polítiques del grup municipal de Convergència han acabat amb les expectatives del fill polític de Puigdemont, obligat a aparcar el seu projecte fora d'un local molt cèntric de la ciutat, l'Ajuntament de Girona, a compte de l'embolic monumental amb el seu ja exalcalde. Tot ha estat tan inversemblant i ridícul que aquest lamentable episodi serà recordat per la seva singularitat: així va néixer Rocambolesc.